

Cuprins

» Despre ghid. Despre proiectul EXIT II	5
» Teatru Forum pe scurt. Metodă educațională pentru tineri dezavantajați	13
» Cum se formează o echipă de Teatru Forum	23
» Cum identificăm o problemă socială a unui grup-țintă	35
» Cum se realizează un modul - atelier de Teatru Forum	41
» Construirea și desfășurarea piesei de Teatru Forum	49
» Management și promovare într-un proiect de Teatru Forum	57
» Jokerul	65
» Experiența echipelor din proiect și impactul asupra grupului de lucru	75
» Spectatorii în reprezentațiile de Teatru Forum	85
» Provocări în Teatru-Forum	93
» Studii de caz: piese de Teatru Forum	101
» Evoluția și principiile Teatrului Forum	115
» În loc de concluzii	123
» Glosar	129
» Bibliografie	133

Capitolul 1

**Despre ghid.
Despre proiectul
EXIT II**

În acest capitol:

- » Teatru Forum
- » Proiectul EXIT II
- » 6 centre de reeducare din Romania
- » Obiective
- » Competente si abilitati
- » Tineri
- » Arta participativa
- » Problematika tinerilor aflați în detenție

Despre acest ghid

O metodă cu care lucrăm deja de 6 ani și în care credem mult: Teatru Forum trezește interesul tuturor celor care cred în schimbarea de atitudini, în soluții, în colaborare și în comunitate.

De ce încă un ghid? Pentru că acum simțim că am adunat idei, piese, moduri de abordare pe care dorim să le împărtășim cu toți cei interesați. Pentru că mulți dintre cei care ne-au contactat în tot acest timp își doresc un material simplu, ușor de răsfoit și de pus în practică, o experiență relatată din proiectele desfășurate în România. Pentru că lucrul în comunitățile dezavantajate ne-a arătat că teatru forum este o cale de acces și comunicare, de deschidere pentru înțelegere și cooperare.

De data aceasta ghidul este însoțit și de un curriculum ce oferă exerciții concrete pentru crearea și punerea în scenă a pieselor de teatru forum.

Ghidul este structurat în 14 capitole, o parte din material este revizuit din ghidul ART Fusion lansat în 2007 – Ghidul „Teatru Forum – instrument cultural pentru intervenție socială”. Pe măsură ce oportunitățile noastre de implicare în proiect și grupurile de lucru s-au diversificat am mers către o abordare orientată către comunitate. O parte din material se referă strict la experiența în proiectul E.X.I.T. II în care am lucrat cu tineri deținuți. Veți trece pe rând prin informații elementare de Teatru Forum, cum se formează echipe, cum analizăm probleme sociale, cum construim o piesă de Teatru Forum, cine este jokerul, ce am făcut noi în proiect alături de facilitatori, cum evaluăm munca noastră și impresii despre metodă.

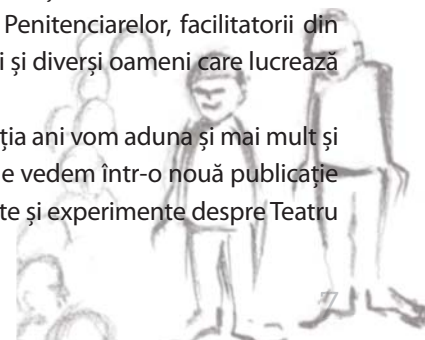
Probabil că acest ghid este încă incomplet, departe de a fi un produs finit, deși este recitit, rescris, regândit, este încă incomplet fără cei care să își dorească să pună în practică metoda teatru forum. Este nevoie de acei oameni care să își dorească să schimbe ce observă că nu este armonios și că îi împiedică să se dezvolte. Vă responsabilizăm așadar să vă implicați la fel ca la o piesă de teatru forum, să citiți și să vă doriți mai mult de atât, să punem piese de teatru forum în practică, împreună sau în echipe de lucru simultane. Teatru forum își atinge scopul ca metodă atunci când o piesa se joacă de mai multe ori și în cât mai multe locuri. Depinde fără doar și poate de cât de mult vă doriți să folosiți cunoștințele voastre, experiența și disponibilitatea de a experimenta această metodă.

Niciodată nu este suficient să te oprești din a împărtăși experiență și idei. Ghidul nu spune totul despre Teatru Forum, ci spune povestea așa cum noi am construit-o, așa cum am ales să lucrăm cu metoda, nu este în mod evident singurul mod de abordare și nu îl declarăm ca fiind cel mai bun. Afirmăm însă că funcționează și vă invităm să îl descoperiți.

Ghidul “Teatru Forum pentru comunitate” este o abordare, un mod de ne raporta la metodă. Ne bucurăm că Teatrul Forum este folosit, din ce în mai mult, de către organizații non-guvernamentale din România, chiar și de televiziunea publică într-un format adaptat.

Considerăm că acest ghid este un schimb de experiență. Am învățat deopotrivă de la cei care ne-au fost alături: echipe de voluntari ART Fusion, Fundația Noi Orizonturi prin Cluburile de Inițiativă Comunitară IMPACT, Administrația Națională a Penitenciarelor, facilitatorii din comunități, alte organizații și diverși oameni care lucrează cu metoda.

Poate că peste tot atâția ani vom aduna și mai mult și vă vom striga din nou să ne vedem într-o nouă publicație cu noi declarații, sentimente și experimente despre Teatru

Forum. Desigur speranța noastră este să ne întâlnim cât mai des, fie în scris, fie în proiecte, și să promovăm împreună beneficiile Teatrului Forum.

Despre proiectul E.X.I.T II

Este cunoscut faptul că Augusto Boal, inițiatorul Teatrului Forum, a perfecționat metoda care l-a consacrat, și anume, Teatrul celor Oprimați, lucrând cu persoane în detenție din America Latină și Europa. În România, implicarea grupului dezavantajat al tinerilor privați de libertate în activitățile specifice metodei de teatru forum nu a fost experimentată până acum. Datorită problemelor cu care se confruntă acest grup dezavantajat și experienței acumulate în lucrul cu această metodă cu alte grupuri dezavantajate, ne-am propus dezvoltarea proiectului E.X.I.T. II, un proiect menit să dezvolte abilități de viață ale tinerilor deținuți din penitenciarele și centrele de reeducare din România.

Proiectul EXIT II

În perioada februarie-noiembrie 2010 Asociația ART Fusion, alături de Administrația Națională a Penitenciarelor, a implementat proiectul EXIT II, ce și-a propus să furnizeze servicii de educație non-formală tinerilor aflați în centre de detenție în vederea dezvoltării de abilități de viață necesare reintegrării acestora în societate.

Proiectul s-a adresat tinerilor aflați în centre de reeducare, dar și lucrătorilor de tineret implicați în activități pentru tinerii cu nevoi speciale. Cauzele pentru care un tânăr ajunge în detenție îl împiedică pe parcursul

vieții să dezvolte abilități de viață necesare pentru o integrare armonioasă în societate. Prin urmare, acest proiect a urmărit să suplinească și să acopere acest deficit de abilități de viață, capacitând tinerii din grupul țintă să se întregreze în societate.

E.X.I.T. II s-a desfășurat la nivel național implicând un număr de 6 centre de reeducare coordonate de Administrația Națională a Penitenciarelor din: **Craiova, Tichilești, Tg.Ocna, Buziaș, Găiești și Târgu Mureș.**

Cea mai mare dificultate cu care se confruntă tinerii care au ieșit din detenție o reprezintă reintegrarea acestora în societate. Acest aspect este îngreunat atât de către percepția și atitudinea refractară și stigmatizatoare a membrilor societății, cât și de capacitatea insuficientă de integrare a tinerilor. Cauzele pentru care un tânăr ajunge în detenție îl împiedică pe parcursul vieții să dezvolte abilități de viață necesare pentru o integrare armonioasă în societate - prin urmare, acest proiect și-a dorit să suplinească și să acopere acest deficit, capacitând pe tinerii din grupul țintă să se întregreze în societate.

Obiectivele proiectului

Obiectivul general al proiectului a vizat creșterea capacității Asociației ART Fusion de a furniza servicii de educație non-formală din sfera artei participative pentru tinerii aparținând unor grupuri dezavantajate (tineri deținuți din centre de reintegrare și penitenciare de minori) astfel încât să contribuie la creșterea implicării acestora în societate.

Obiectivele specifice au urmărit:

» **Dezvoltarea competențelor Asociației ART Fusion de a furniza servicii de educație non-formală - Teatru Forum (instrument social de intervenție comunitară) pe termen lung.**

În urma proiectului s-a format o echipă activă de 24 formatori cu competențe în livrarea și coordonarea activităților non-formale specifice teatrului forum pentru dezvoltarea abilităților tinerilor din medii dezavantajate. 12 dintre acești formatori sunt în cadrul structurii de lucru a Administrației Naționale a Penitenciarelor și au o experiență îndelungată de lucru cu această categorie dezavantajată a tinerilor și minorilor din penitenciare și centre de reeducare, pentru activitățile de educație formală și activități artistico-recreative. Ceilalți 12 formatori au fost selectați pe baza experienței de lucru cu metode non-formale și implicarea în proiecte similare.

» **Dezvoltarea abilităților de viață a tinerilor beneficiari aflați în cele șase penitenciare de minori și tineri și centre de reeducare din România.**

Competențele dobândite de către tinerii beneficiari în timpul proiectului au fost menite să îi împuternicească pentru implicarea activă în comunitate. Abilitățile dezvoltate în timpul proiectului au fost: lucru în echipa, interacțiune socială cu tinerii care nu se află în detenție, comunicare interpersonală, abilități de organizare și planificare, adaptabilitate și flexibilitate la situații neprevăzute din mediul extern. La nivelul dezvoltării atitudinale, tinerii au beneficiat de încurajarea creșterii nivelului de implicare, luând atitudine pentru sine și pentru societate în diverse situații de opresiune socială. La nivel de cunoștințe s-a urmărit dezvoltarea cunoștințelor despre societate, opresiunea socială în general și despre nivelul de implicare al tinerilor beneficiari în aceste contexte.

» **Diseminarea de bune practici din sfera artelor participative în rândul organizațiilor și instituțiilor care lucrează cu tineri dezavantajați la nivel național**

Asociația ART Fusion și-a propus diseminarea rezultatelor și lecțiilor învățate din timpul acestui proiect în contextul experienței anterioare în utilizarea metodei

teatru forum, dar și a contextului actual din mediul de detenție românesc. Diseminarea acestei experiențe a fost posibilă datorită dezvoltării următoarelor instrumente: curriculum-ul educațional pe metoda teatru forum, ghidul de bune practici și filmul proiectului ce urmăresc dezvoltarea abilităților de viață pentru tinerii dezavantajați în special cei privați de libertate.

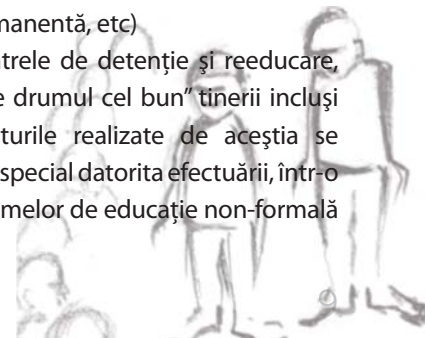
Problematika tinerilor aflați în detenție

Proiectul și-a propus potențarea experienței în lucrul cu categoriile dezavantajate pe care Asociația ART. Fusion a acumulat-o până acum și vine într-un context specific al mediului de detenție românesc. În următoarele rânduri vom elabora mai detaliat aspectele problematicei tinerilor aflați în detenție:

Societatea românească se ghidează după o serie de preconcepții în ceea ce privește situația deținuților din penitenciare, iar schimbarea acestor mentalități are un parcurs dificil, deoarece tema „închisorilor” reprezintă un subiect tabu, în general evitat de societate.

În primul rând, tinerii deținuți reprezintă o categorie socială vulnerabilă și dezavantajată atât ca și origine socio-economică (proveniența din familii dezorganizate, supuși abuzurilor, făcând parte dintr-o minoritate etnică, frecventând anturaje dăunătoare sau prin consumul de droguri, etc), cât și prin prisma reintegrării lor în societate după încheierea perioadei de re-educare (societatea este refractară la foștii deținuți, dificultăți în găsirea unui loc de muncă, stigmatizarea permanentă, etc)

Pe de altă parte, centrele de detenție și reeducare, deși încearcă să „aducă pe drumul cel bun” tinerii incluși în sistem, adeseori, eforturile realizate de aceștia se dovedesc a fi ineficiente în special datorită efectuării, într-o proporție redusă, a programelor de educație non-formală

care se adresează în mod primordial dezvoltării de abilități de viață necesare reintegrării și implicării lor ca și cetățeni activi. În contextul actual al reducerii bugetului de stat, al restructurărilor și prin urmare și a reducerilor activităților realizate cu tinerii deținuți, prioritatea sistemului de detenție rămâne păstrarea normelor de securitate. Numărul de proiecte de educație non-formală inițiate de organizații non-guvernamentale în penitenciare a crescut, dar este încă departe de a fi suficient pentru nevoia acestor tineri și a societății românești. Deși există cooperare între centrele de detenție și diverși actori din societatea civilă raportat la gradul de specializare și diversitate în metodele utilizate, rezultatele sunt nesatisfăcătoare la nivelul național al numărului tinerilor.

În plus, constatăm că personalul din centrele de detenție nu are pregătirea necesară pentru o abordare non-formală eficientă în activitățile desfășurate în cadrul centrelor pentru tineri, tocmai de aceea proiectul nostru s-a concentrat pe formarea și împuternicirea personalului educativ din cele șase centre în care s-a implementat proiectul.

Un alt element care trebuie luat în calcul este gradul de recidivă al tinerilor, care este în continuare ridicat. Alienarea acestora față de societate se accentuează cu fiecare recidivă – acești tineri nu se simt parte a comunității ci în afara ei (atât prin raportarea membrilor societății și a sistemului față de ei, cât și prin lipsa propriei capacități, dorințe, abilități, adaptabilitate de a fi parte din societate). S-a observat și în timpul activităților de teatru-forum că tinerii se identifică mai degrabă cu rolul de opresat, decât cel de opresor, raportat la experiența lor de până acum în societate.

Un sondaj de opinie recent realizat de Administrația Națională a Penitenciarelor (ANP), care vizează opinia

românilor despre sistemul penitenciar și deținuți, arată că oamenii în general evită să își formeze o opinie despre efectul pe care societatea îl are asupra tinerilor care ajung să comită infracțiuni, despre gradul de interes al oamenilor față de situația din închisori sau despre șansele deținuților de a se reintegra în societate odată ieșiți din închisoare.

Peste 50% dintre români „nu au o părere” despre sistemul penitenciar și deținuți, iar restul au preponderent o părere negativă.

Consultând literatura de specialitate, dorim să evidențiem două aspecte importante:

» **Există motive în a vedea în comportamentul infracțional manifestarea unei energii creatoare „greșit orientată”, a unei personalități puternice care nu a putut să dispună de mijloace mai constructive de a se manifesta în societate. (vezi ([http://www.anp-just.ro/recomandari/RecomandareaR\(89\)12.htm](http://www.anp-just.ro/recomandari/RecomandareaR(89)12.htm)))**

De asemenea, activitatea de creație sau artistică produce și alte efecte favorabile: contribuie din plin la dezvoltarea afectivă a deținuților, oferindu-le un mijloc de exprimare și de explorare a sentimentelor lor, într-un mod acceptabil și neprimejdios. Această activitate este și un mijloc de însușire a autodiscipliniei și de a învăța să coopereze cu cei cu care lucrează în echipă.

» **Educația socială a tinerilor deținuți contribuie în mod semnificativ la reintegrarea acestora după terminarea detenției, iar un astfel de proces nu poate fi realizat decât printr-o interacțiune dinamică între deținuți și membrii societății.**

Ca și creativitatea, educația socială este cu preponderență inclusă ca parte din educația non-formală. Arta participativă, în speță teatrul social, are posibilitatea de a forma atitudini, deprinderi și de a oferi informații care vor permite tinerilor deținuți să trăiască plenar și într-un mod constructiv în colectivitate.

Rezultatele proiectului EXIT II

Proiectul a implicat în activitățile sale 120 de tineri deținuți din șase penitenciare de minori și tineri și centre de re-educare din România. Cei mai tineri beneficiari aveau vârsta de 16 ani. Dintre cei 120 de beneficiari, numai 8% au fost reprezentați de fete, restul fiind numai băieți. Alături de acești beneficiari principali, estimăm că un număr de 300 de alți tineri deținuți au intrat în contact cu principiile metodei Teatru Forum și au fost expuși la activitățile non-formale folosite în cadrul proiectului.

Peste 500 de spectatori din comunitate au luat parte la reprezentațiile de Teatru Forum jucate de către tinerii beneficiari. Spectatorii proveneau atât din mediul rural cât și cel urban, fiind în majoritate la liceu, cu vârste apropiate de cele ale tinerilor deținuți. Alături de aceștia au asistat la piese și: părinți, personalul și conducerea centrelor de re-educare, jurnaliști, profesori, membri ai societății civile, familiile beneficiarilor, angajatori.

Piese de teatru construite de tinerii deținuți în cadrul proiectului EXIT II au atins tematici diverse, pornind de la experiențele și problemele cu care s-au confruntat chiar beneficiarii. Dintre acestea menționăm: familia destrămată, violența domestică, fuga de acasă, nevoia de apartenență la grup și de acceptare, intoleranța, anturajul, problemele financiare din cadrul familiei, prejudecățile față de foștii deținuți, presiunea de grup, infracțiunea ca soluție imediată la problemele financiare, consumul și traficul de droguri, realitățile vieții în penitenciar, situațiile conflictuale, opresiunea grupului față de persoana nou venită și altele.

Tinerii au simțit nevoia de a pune accentul în piese pe motivele și conjunctura care au stat la baza parcursului lor

infracțional, lucru care a avut un puternic efect preventiv pentru tinerii spectatori care nu s-au confruntat cu astfel de situații și care au putut fi astfel avertizați de efectele unor decizii greșite.

Dintre cele 15 reprezentații de Teatru Forum rezultate în urma proiectului EXIT II, șase dintre acestea au fost jucate în cadrul liceelor și grupurilor școlare din comunitățile locale, aflate în apropierea centrelor de re-educare și penitenciarelor. Patru dintre reprezentații au avut loc în case de cultura, centre culturale, biblioteci. Alte patru reprezentații au avut loc în cadrul penitenciarelor în prezența colegilor de detenție, personalului și invitaților în cadrul zilelor porților deschise. O reprezentație a fost prezentată tinerilor din cadrul unui centru medical de recuperare.

Capitolul 2

Teatru Forum pe scurt. Metodă educațională pentru tineri dezavantajați

În acest capitol:

- » Teatru Forum
- » Realitate
- » Teatru social
- » Spect-actori
- » Intervenție socială
- » Sfârșit dramatic
- » Opresor / Opresat

Teatrul-forum și teatrul clasic

Teatru forum, așa cum îl anunță și numele, este o formă de teatru ce dă posibilitatea la interacțiune și dezbateri, însă aspectul care ne interesează pe noi și pe care îl vom dezvolta pe parcursul acestui ghid este acela că *teatrul-forum este un instrument de intervenție socială și poate fi folosit în dezvoltarea comunitară, proiecte cu grupuri dezavantajate sau cu grupuri care au diverse probleme, chiar și în domeniul corporate.*

La prima vedere, Teatru Forum ar părea o formă de teatru, însă atributul distinct de „forum” creează o nouă modalitate de expresie și de interacțiune cu publicul. Piesa de teatru se petrece astfel încât un grup de oameni schimbă idei și opinii, caută împreună soluții sau modele de acțiune potrivite cu situația în care sunt implicați.

Cum poate fi pusă în practică o astfel de piesă?

Să facem un traseu imaginar, de pildă, atunci când vrei să mergi la teatru o faci pentru că te atrage subiectul, regia, punerea în scenă sau actorii. Știi exact ce ai de

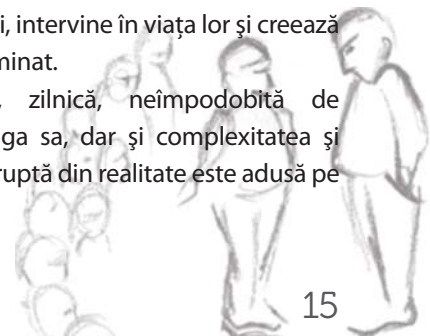
făcut: îți vei cumpăra bilet, te vei pregăti pentru marele eveniment, iar odată ajuns în sală îți vei lua liniștit locul pe scaunul confortabil și vei urmări spectacolul pe care ți l-au pregătit actorii.

Dar ce-ai zice dacă la un moment dat te-ai ridica de pe scaun și ai merge spre scenă, ai urca acolo și ai intra și tu în piesă? Mai mult, în loc să joci scenele așa cum au fost scrise, ce-ai zice dacă ai schimba ceea ce nu-ți place, ce este nepotrivit? Ai vrea să crezi situații noi? Ai sta de vorbă cu personajele? Le-ai face să vadă lucrurile sub o lumină nouă și ai vrea să schimbi finalul?

Sună incredibil, nu?! Parcă am fi părăsit realitatea și am fi urmat-o pe Alice în Țara Minunilor! Cu toate acestea, o asemenea metodă există și este pusă în practică prin Teatru Forum. Ideea acestui tip de teatru a pornit de la Augusto Boal în anii '70 în Brazilia și s-a dezvoltat treptat și în Europa în medii și grupuri dezavantajate, unde fenomenul de opresiune este mai ridicat, iar gradul de acțiune al celor opresați este foarte scăzut sau inexistent. Teatru forum face parte dintr-o categorie mai largă de astfel de manifestări, denumită Teatrul celor Opresati, în cadrul căreia regăsim și Teatrul Imagine sau statuie, Teatrul Ziar, Teatrul Legislativ, Social, Invizibil, Teatrul Curcubeu (Rainbow of Desires Theatre) și Teatrul Polițistul din cap (Cops in the head Theatre).

Principiul este simplu: De ce teatrul trebuie să păstreze o linie de demarcație atât de clară între actori și spectatori când ar putea face mult mai mult? Acolo unde spectatorii devin actori și fantezia scenei se întrepătrunde cu realitatea. Prin asemenea forme de manifestare artistică, teatrul vine printre oameni, intervine în viața lor și creează un produs fără final determinat.

Realitatea concretă, zilnică, neîmpodobită de idealism, are în sine intriga sa, dar și complexitatea și frumusețea sa. O frântură ruptă din realitate este adusă pe

scena pentru a fi privită, încercată, transformată tocmai de oamenii care o trăiesc, adică publicul.

Teatru Forum se oprește asupra momentelor cu care oamenii se întâlnesc zilnic și cărora nu le dau atenție din obișnuință. Spre deosebire de viață însă, teatrul dă posibilitatea celor care participă la el să observe finalul din afară, să urmărească, la fel ca martorul ascuns după perdea, situația tragică și să înțeleagă unde pot duce ignoranța, nepăsarea, etichetarea sau discriminarea. Astfel, la final el ar putea spune: „STOP! Nu mi-a plăcut ce s-a întâmplat aici! Dacă s-ar fi intervenit mai devreme nu s-ar fi ajuns în situația asta! Dacă am putea întoarce timpul...”

Dar timpul se poate întoarce, căci suntem încă în lumea teatrului! Piesa se reia de la început, scenă cu scenă, lăsând posibilitatea spectatorilor să se transforme în actori și să îndrepte ei, prin atitudini deschise și comportamente adecvate, ceea ce personajele anterioare au greșit sau au comunicat ineficient.

Din dorința de a fi cât mai aproape de oamenii cărora i se adresează, Teatru Forum nu trebuie să fie făcut neapărat într-o sală de spectacole. Nici măcar nu trebuie să apeleze la actori profesioniști. Un grup de oameni puternic motivați de ceea ce urmează să reprezinte, o recuzită minimă, o piață, un parc sau o sala de clasă și ceva cunoștințe despre Teatru Forum și abilități dramatice sunt toate elementele necesare pentru a construi o astfel de piesă. Restul se improvizează!

Ce mod mai potrivit de a vorbi despre realitate decât acela de a avea un public care să intervină într-o situație de viață așa cum au înțeles-o, au simțit-o sau au trăit-o ei? Este simplu, clar și natural.

El oferă ocazia unică de a face și desface o situație reală, de a-i schimba finalul sau, de ce nu, finalurile, de a interveni încă de la începutul piesei până la momentul de maximă încordare, de a observa ce se întâmplă de

fiecare dată când ceva se schimbă. Piesa de Teatru Forum este laboratorul experimental care vrea să reproducă fenomenele vieții de zi cu zi și să dirijeze experiența de învățare spre un final pozitiv.

Tuturor ne plac „Happy end-urile!”, dar majoritatea trăim cu senzația că soarta sau sistemul sunt de vină pentru poveștile noastre fericite sau tragice, așa că n-avem decât să ne urmăm drumul și să mergem în viața după „cum ne-o fi norocul”. Adevărul este însă că „norocul și-l face omul cu mâna lui”, că mereu avem opțiuni din care alegem și că drumul pe care îl urmăm este ales de noi și de cei din jur. A lua frâiele în mâini și a crea propriul „Happy end!” este în totalitate responsabilitatea noastră. Dar putem să facem și mai mult. Putem transforma un sfârșit tragic într-un sfârșit fericit pentru altcineva. Fiecare dintre noi poate contribui puțin pentru a schimba o situație fără ieșire pentru cineva, iar acest lucru se face „pe viu” în piesele de Teatru Forum.

Teatru Forum este, după cum v-ați dat seama deja, o formă de teatru care dezbate problemele vieții de zi cu zi și încearcă rezolvări la îndemâna tuturor, nu scheme analitice ce ne amintesc de talkshow-urile politice fără sfârșit. Conștientizarea problemelor sociale, incluziunea, egalitatea între membrii, întrajutorarea semenilor sunt țintele cele mai frecvente ale acestor piese de teatru neconvențional.

În 10-15 minute situația dramatică este prezentată publicului pentru ca apoi ea să fie discutată. Cele mai bune idei vin întotdeauna după ce momentul de criză a trecut. Cum nu dispunem de cele mai multe ori de luxul de a lua o pauză de la evenimentul care se desfășoară pentru a face o alegere și a acționa în cel mai potrivit mod, Teatru Forum se dovedește a fi o bună repetiție pentru realitatea fiecăruia și pentru a crea modele viitoare de acțiune.

Toți avem roluri și ne antrenăm în diverse relații cu foarte multă lume: pe stradă, în familie, la serviciu, în

**Teatru Forum este,
mai presus de toate,
un instrument de
intervenție socială.**

grupul de prieteni, așteptând la coadă sau la cumpărături. Există un dialog permanent și de multe ori în cadrul acestuia, există ciocniri create de anumite contexte care pot da naștere situațiilor de opresiune. Hai să facem un exercițiu simplu: gândește-te la o situație în care ai fost opresat; poate ai stat vreodată la cozi și ți s-a închis ghișeul în față fără vreo explicație, poate a trebuit să dai mită pentru un lucru pe care aveai dreptul să îl primești, au fost situații când nu ai fost lăsat să iei decizii cu privire la viitorul tău, te-ai aflat vreodată în situația de a face parte dintr-un grup marginalizat, șeful îți dă mai mult de muncă decât celorlalți și așa mai departe. Desigur, imaginația și experiența personală completează lista cu mii de exemple. La fel de bine te poți gândi la situații în care ai fost opresor: te-ai folosit de autoritatea ta pentru a-ți crea o situație mai bună, ai discriminat și ai acționat conform prejudecăților, sau pur și simplu gândește-te în câte situații puteai să intervii pentru prieteni, rude, cunoștințe, oameni pe care i-ai văzut pentru prima dată....și nu ai făcut-o din varii motive: nu ai avut timp, ai crezut că nu e treaba ta, era prea mare deranjul, nu ai realizat că i se întâmplă ceva persoanei sau că o va afecta așa de profund.

Oare în care dintre roluri te regăsești mai repede și ce faci pentru a schimba situația? Problema, desigur, nu se reduce doar la două personaje, avem sute și mii de interacțiuni cu oamenii. Când putem acționa și cum? Un mod de a afla acest lucru este Teatru Forum și de aceea îl folosim ca metodă de intervenție.

Vom face acum un tur de forță prin detalii mai tehnice în ceea ce privește metoda teatrului forum.

Cum am arătat în rândurile de mai sus, opresiunea poate fi la orice nivel și este un termen de referință în

teatru forum. De-a lungul timpului, aceasta a luat multe forme. Victimele opresiunii pot fi indivizi sau grupuri, larg cunoscute sau anonime, însă elementele opresiunii rămân mereu aceleași.

Opresiunea constă în folosirea abuzivă a puterii sau a autorității față de alte persoane sau grupuri.

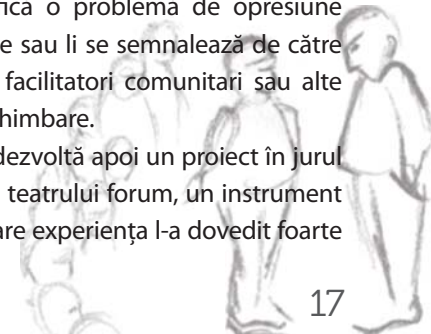
Teatru Forum materializează dramaturgic o situație de opresiune, urmărind în prima fază ca publicul să identifice situația în sine, precum și rolul fiecărui personaj: opresor, opresat, aliat al unuia sau al celuilalt și personaje neutre. Scopul final al piesei de teatru-forum este ca publicul să găsească soluții pentru înlăturarea situației de opresiune prin schimbarea atitudinilor personajelor, fără însă a acționa direct asupra personajului-opresor. Teatru forum este o formă de teatru interactiv, publicul având posibilitatea de a înlocui personaje pentru a produce o schimbare realistă.

Cum începe să prindă viață o piesă de teatru-forum?

Pregătirea piesei

Un grup de voluntari, de cele mai multe ori non-actori, sunt bine instruiți în metoda teatrului forum printr-un training specific prin care se dezvoltă abilități din sfera teatrului cu ajutorul exercițiilor, jocurilor și dezbaterilor specifice metodei (joc-exerciții de demecanizare, de voce, de spațiu, de contact, de empatie, statui, de putere și manifestare a opresiunii, de improvizație dezvoltate în Curriculum). Ei identifică o problemă de opresiune într-o anumită comunitate sau li se semnalează de către coordonatori de proiect, facilitatori comunitari sau alte persoane care doresc o schimbare.

Echipa de voluntari dezvoltă apoi un proiect în jurul acesteia, folosind metoda teatrului forum, un instrument de artă participativă pe care experiența l-a dovedit foarte

Thank You for previewing this eBook

You can read the full version of this eBook in different formats:

- HTML (Free /Available to everyone)
- PDF / TXT (Available to V.I.P. members. Free Standard members can access up to 5 PDF/TXT eBooks per month each month)
- Epub & Mobipocket (Exclusive to V.I.P. members)

To download this full book, simply select the format you desire below

